

andet tidspunkt har vedtaget en lov. Det er urimeligt, at man via dette forlig i realiteten årligt hugger penge fra folk på overførselsindkomster. Det er vi ikke tilhængere af.

Men det konkrete lovforslag er isoleret set godt, så derfor vil vi støtte det, og vi vil også tilsige det en hurtig behandling i udvalget.

Sonja Albrink (CD):

CD støtter lovforslaget, og vi medvirker gerne til en positiv udvalgsbehandling.

Socialministeren (Karen Jespersen):

Jeg kan jo kun takke for den meget brede og positive tilslutning.

Jeg vil gerne sige til hr. Bruno Jerup, at det er en pjattet måde at fremstille det på, at det er penge, man så at sige hugger fra mennesker på overførselsindkomster for at bruge dem til et formål som dette. Det er jo simpelt hen den reguleringsform, man har valgt, og jeg synes, det er overordentlig positivt, at man i sammenhæng med valg af regulering sætter en bestemt procentdel af til nogle målrettede initiativer som dette, der gør, at vi kan få lukket nogle såkaldte huller.

I øvrigt er det, vi nu skal i gang med, at sørge for, at kommunerne bliver bedre til en hurtigere indsats over for langtidssyge, sådan at disse slet ikke når frem til at være så mange uger på sygedagpenge, forhåbentlig også med det formål, at færre mennesker kommer på førtidspension.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

23) Første behandling af lovforslag nr. L 107: Forslag til lov om forebyggende hjemmebesøg til ældre m.v.

Af socialministeren (Karen Jespersen).
(Fremsat 6/12 95).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Jørn Pedersen (S):

Dette er jo også udtryk for, hvad vi er blevet enige om under satspuljeforhandlingerne, og jeg synes, det er et særdeles godt forslag, der ligger på bordet her.

Forebyggende hjemmebesøg til ældre vil, så vidt jeg kan vurdere, i de kommende år blive et stort aktiv, når vi taler om fremtidens ældrepolitik. Man har jo nogle steder i landet gjort forsøg med området her, og det har jo vist sig, at man på det forebyggende plan har nået vældig fine resultater, og det tror jeg også kan overføres til landsplan.

Jeg synes også, det er vigtigt at understrege, at netop det, at ældre mennesker får en bedre livskvalitet – hvad der faktisk er lagt op til i modellen her – gør, at det jo faktisk bliver bedre at blive ældre i fremtidens Danmark, og at det her er et af de skridt i den rigtige retning.

Så jeg skal varmt anbefale lovforslaget.

Else Winther Andersen (V):

Dette lovforslag er en del af satspuljeforliget, og vi har jo lige haft en ældredebat her i Folketinget, som gik meget på de svage ældre, men dette lovforslag bygger på, at de ældre selv skal være med til at udnytte de ressourcer, de har.

Vi ved jo godt, at også ældre kan have forskellige livskriser, efterhånden som de kommer op i årene, og at det gør, at de kan blive passive og få nedsat deres livskvalitet.

Venstre lægger stor vægt på, at tilbudet om hjemmebesøg er en frivillig ordning, hvor de ældre selv kan bestemme, om de vil modtage besøg, og at der ikke er tale om, at det er meningen, at de skal klientgøres, men at det derimod er et tilbud, de får.

Venstre er også tilfreds med, at det er trivsel, tryghed og sundhed, der lægges vægt på. Og ifølge den måde, vi læser bemærkningerne på, har kommunerne frihed til selv at tilrettelægge det forebyggende hjemmebesøg. Dermed håber

vi også at kommunerne kan finde ud af at koordinere tingene, sådan at der ikke kommer flere forskellige besøg til de samme mennesker.

På længere sigt tror vi, at ældre kan klare sig bedre i eget hjem med dette lovforslag. Så Venstre støtter det.

Karen Højte Jensen (KF):

Også den konservative folketingsgruppe støtter dette forslag om forebyggende hjemmebesøg hos ældre. Ikke mindst i forhold til ensomme ældre uden netværk vil det være muligt på et tidligere tidspunkt at give den ældre det nødvendige tilbud om støtte, og det her vil kunne indgå som et væsentligt led i kommunernes øvrige initiativer på ældreområdet.

Anne Baastrup (SF):

De gode erfaringer fra Rødovreprojektet, der har vist sig, kan vi nok ikke regne med bliver overført på det her, for sagen er jo den – som socialministeren plejer at sige – at Rødovreprojektet er et kingsizeprojekt, og det er ikke det, der lægges op til her.

Men vi må sats på, at disse to forebyggende hjemmebesøg rent faktisk får kommunerne til at være lidt mere aktive over for de gamle. Og jeg tror helt bestemt, at dette projekt med hjemmebesøg på frivillig basis vil åbne for en mere aktiv måde at behandle de ældre på i kommunerne. Så vi støtter det klart.

Dorit Myltoft (RV):

Rundt omkring i flere kommuner har der været forsøg med hjemmebesøg, og de generelle erfaringer fra disse forsøg er positive. Eksempelvis har det nogle steder bevirket et mærkbart fald i pensionisters forbrug af især beroligende medicin.

Det Radikale Venstre støtter derfor lovforslaget om forebyggende hjemmebesøg, også fordi Det Radikale Venstre er med i forliget om anvendelse af midlerne i satsreguleringspuljen.

Tom Behnke (FP):

Fremskridtspartiet kan naturligvis også støtte lovforslaget her, men man kunne fristes til at hælde lidt malurt i bægere.

Det er ikke mange dage siden, vi har haft en større debat netop om hjemmehjælp, plejehjemspadser og ventelister, hvor et af hovedargumenterne var, at der slet ikke er personale nok til at løse de eksisterende opgaver, og nu skal kommunerne så have yderligere opgaver,

og spørgsmålet er: Hvor skal man få personale fra til det? Man kan naturligvis prøve at stramme sig an ude i kommunerne, for jeg håber ikke, at forslaget her vil betyde, at man omprioriterer sine ressourcer således, at hjemmehjælpen, der i forvejen mangler ressourcer, vil blive skåret yderligere ned. Det håber jeg ikke bliver resultatet.

Men jeg synes heller ikke, forslaget her er helt tilstrækkeligt, for det er ganske vist en fordel og et skridt i den rigtige retning, at vi får disse hjemmebesøg, hvor man får fulgt op, om der er nogen, der har behov for hjælp, og om der er nogen, der måske er nået så langt, at det vil være bedre, at de kommer på plejehjem.

Men hvad er resultatet af, at den, der kommer på besøg, konstaterer, at der er behov for hjemmehjælp, hvis der ikke i kommunen er afsat ressourcer nok til hjemmehjælp? Hvad hjælper det, at man konstaterer, at her er der behov for, at vedkommende kommer på plejehjem, hvis der ikke er nogen plejehjemsplads til vedkommende? Hvad nytter det så?

Det her må endelig ikke komme til at ligge alene, og jeg vil gerne opfordre ministeren til, at det ikke bare bliver en sovepude, som man kan ligge på og dermed sige: Jamen nu har vi i hvert fald gjort dét. Der mangler stadig væk en enorm indsats vedrørende en forbedret og styrket hjemmehjælp og en forbedring af mulighederne for at komme på plejehjem.

Forslaget her er et lillebitte skridt i den rigtige retning, men lidt har jo også ret, så Fremskridtspartiet støtter lovforslaget.

Bruno Jerup (EL):

Selv om det her er en del af satspuljeforliget, er det indholdsmæssigt et forslag, som kan få Enhedslistens støtte. Jeg vil da også gerne slutte op om hr. Tom Behnkes holdning, at det er et lille skridt i den rigtige retning, og selv om det er et meget lille skridt, er det trods alt godt. Derfor er det udmærket.

Vi bemærker også, at man i forslaget åbenbart ikke har nogle problemer med at bruge ordet »skal«. Det er ellers et ord, som er meget svært at få ind i lovgivningsteksten, når det drejer sig om forholdet til kommunerne. Vi har diskuteret det mere end én gang i denne sal, og det viser sig åbenbart, at de forligspartier, som står bag satspuljeforhandlingerne, åbenbart i dette spørgsmål ingen problemer har med at bruge ordet »skal« over for kommunerne. Det synes jeg sådan set man skulle prøve at tage lidt til sig.

Der kunne jo nok være et par andre steder, hvor det var fornuftigt at være lidt mere præcis med hensyn til, hvilke forhold vi fra Folketingets side mener at kommunerne skal tilbyde de ældre.

Det er også lidt i forlængelse af det, hr. Tom Behnke var inde på. For det er jo en kendsgerning, at der er utrolig mange ældre, som har det utrolig dårligt, som får for lidt hjemmehjælp, eller som sidder alene i deres bolig, som er isolerede, og som har behov for jævnlige besøg eller kontakter, og hvor der bliver taget vare om, at der bliver organiseret et miljø omkring dem, så de ikke bare får lov at sygne hen.

Vi synes også, forslaget er godt med hensyn til dét, og det er vel et eksempel på, at der trods alt stadig væk i dette Ting er et flertal, som vil sikre, at forsørgerkulturen udvikles, og at den udvikles som en solid og reel mulighed, en retssikring for borgerne og ikke bare noget, som skal overlades til tilfældighederne, og noget, folk selv må tage sig af.

Vi er nødt til at erkende, at den familiestruktur, som tidligere tog sig af de ældre, for lang tid siden er blevet til et fata morgana, en skygge i de borgerliges partiprogrammer, et ynkeligt råb fra fortiden fra de fossile forestillinger om en familiestruktur, som længe ikke har eksisteret i Danmark.

Derfor er det selvfølgelig godt, at både regeringen og selvfølgelig også de partier, der står bag det lovforslag, erkender, at det er nødvendigt, at samfundet påtager sig nogle af disse opgaver over for de ældre og giver dem nogle lovgivningsmæssige muligheder i form af et »skal« til kommunerne, som gør, at de ældre ikke bare skal sidde for sig selv.

Sonja Albrink (CD):

Som tidligere ordførere allerede har sagt, er lovforslaget et led i satspuljeforliget.

Vi synes i CD, at det er et utrolig godt forslag, da forebyggelse er vigtig, og vi støtter det og giver tilsagn om en positiv udvalgsbehandling.

Socialministeren (Karen Jespersen):

Også her kan jeg kun takke for den meget brede og positive tilslutning.

Jeg vil sige til hr. Tom Behnke, at jeg bestemt ikke tror, at dette her bliver nogen sovepude for kommunerne; tværtimod vil det jo alt andet lige betyde, at man bliver opmærksom på en gruppe ensomme og isolerede ældre, som man måske ellers slet ingen kontakt har haft til, at man bliver opmærksom på deres behov for enten hjem-

mehjælp eller en plejehjemsplads. Det øgede behov, som det vil afdække, håber jeg så på mere eller mindre kan opvejes af, at man får tacklet en række problemer på et tidligere tidspunkt, så de ældre måske ikke helt får behov for denne hjælp, at man altså f.eks. hjælper de ældre til på et tidligere tidspunkt at flytte til en bolig, som de i højere grad selv kan klare, sådan at de måske ikke senere får brug for en plejehjemsplads, fordi de nu bor mere hensigtsmæssigt.

Med hensyn til personalet er det sådan, at de hjemmehjælpere, vi diskuterede forleden dag, jo er social- og sundhedshjælpere, mens de, der skal ansættes i disse stillinger – det bliver der i hvert fald lagt op til – er social- og sundhedsassistenter, og det er altså ikke den samme persongruppe. Men det rækker jo ikke ved, at der er brug for at uddanne flere hjemmehjælpere, og vi prøver også at tilskynde kommunerne til det.

Så vil jeg lige sige til hr. Bruno Jerup, der anførte, at her bliver ordet »skal« brugt, at det jo bestemt ikke er sådan, at regeringen eller andre har berøringsangst over for det ord; men det er jo også meget forskelligt, hvor de forskellige partier vil bruge det. F.eks. har et parti som SF i nogle sammenhænge fremhævet behovet for, at der skal stå »skal«, mens man i andre sammenhænge, f.eks. når det gælder formen for valg til ældreråd, siger, at det skal være en kan-bestemmelse, fordi det må være op til kommunerne selv. Sådan er der jo mange forskellige holdninger til det spørgsmål.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

24) Første behandling af lovforslag nr. L 108: Forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Hjælp til medicin m.v. til døende). Af socialministeren (Karen Jespersen). (Fremsat 6/12 95).

Grete Schødt (S):

L 108 er også et led i satspuljeforliget. Med dette lovforslag sikres det, at ingen skal påføres en økonomisk belastning på grund af køb af ofte meget dyr medicin under den fase af et sygdomsforløb, hvor det i forvejen er svært at være plejkrævende døende, hvad enten man er hjemmeboende eller tager ophold i et hospice. Dette er et rigtig godt lovforslag, og Socialdemokratiet støtter det.

Lars Løkke Rasmussen (V):

Jeg skal også blot give tilsagn om Venstres støtte til lovforslaget, der – som det også er blevet omtalt – er en udmøntning af det satspuljeforlig, der er indgået på socialministerens område.

Da Folketinget for år tilbage gav bistandslovens § 57 d den udformning, paragraffen har i dag, således at der kunne ydes tilskud til medicin til døende personer i eget hjem, hvis de blev passet af nærstående, uanset den pågældendes økonomiske forhold i øvrigt, var det jo for give den gruppe mennesker, der befinder sig i den sidste fase af livet, et værdigt alternativ til ophold på hospital.

Virkeligheden er jo sådan, at en gruppe mennesker, der befinder sig i den situation, er uden nærstående, der kan påtage sig den opgave, og for dem er det ret og rimeligt, at man her skaber et nyt alternativ til f.eks. hospitalsophold, således at denne gruppe mennesker kan blive i eget hjem i den sidste fase af deres liv, hvis det er det, de foretrækker, og at den konkrete pleje så udføres af kommunalt ansat personale eller af et hospicecenter.

Så Venstre er varm tilhænger af lovforslaget, som vi giver vores fulde tilslutning til.

Karen Højte Jensen (KF):

Den konservative folketingsgruppe synes også, dette er et meget vigtigt og godt lovforslag.

Med forslaget udvides muligheden for at få hjælp til medicin til døende personer i eget hjem, uanset hvem der varetager plejen, og det er selvfølgelig helt afgørende, ligesom det vil være muligt at få hjælp til medicin til døende personer på et hospice. Med dette forslag

understreges det netop, at der er et alternativ til at være indlagt på et hospital.

Vi kan støtte lovforslaget.

Anne Baastrup (SF):

Også i den sidste fase af ens liv er det vigtigt, at man har valgfrihed.

Det er klart, at SF støtter den mulighed, der gives, således at det ikke økonomisk skal være umuligt selv at vælge, hvor man vil afslutte sit liv.

Dorit Myltoft (RV):

Det Radikale Venstre støtter dette lovforslag som en del af forliget om anvendelse af satsreguleringspuljen, hvorefter der sikres ligestilling af retten til hjælp til medicin til døende patienter.

Tom Behnke (FP):

Ordføreren før mig har på fineste vis beskrevet, hvad lovforslaget går ud på.

Der er ingen tvivl om, at Fremskridtspartiet støtter forslaget.

Bruno Jerup (EL):

Dette er endnu et lovforslag, som kan få Enhedslistens støtte. Det er et godt eksempel på den vældige forsørgerkultur, vi har udviklet, og som Enhedslisten også støtter.

Det er tillige et eksempel på, at man indfører et lovgivningsmæssigt princip, hvor man ikke tager hensyn til indkomsten, men vælger det eneste rigtige, som burde gennemsyre al dansk lovgivning, nemlig et retsprincip, som gælder for den enkelte borger.

Hvis man er døende, skal ens muligheder for at få medicin eller blive passet af pårørende ikke styres af de primitive og lidt gammeldags tanker, som økonomiministeren og Folketingets borgerlige politikere i tide og utide giver udtryk for, men af elementære retsprincipper.

Det er dette lovforslag et godt eksempel på. Det er et skridt i den rigtige retning: bort fra den holdning, at det må man selv tage sig af, og over til den gode sociale holdning, som blandt andet Enhedslisten står for: at den enkelte borger af samfundet eller staten skal være garanteret nogle sociale rettigheder, i dette tilfælde retten til medicin.

Sonja Albrink (CD):

Også CD støtter dette lovforslag, og vi vil meget gerne medvirke til en positiv og hurtig behandling.